

Duitsland en Europa:

Deling van Duitsland

'Westbindung' onder Adenauer: 1949-1963

Na de Tweede Wereldoorlog lag Duitsland in puin en werd het land door de geallieerden verdeeld in verschillende bezettingszones. Al snel na het einde van de oorlog bleek dat de Verenigde Staten (VS) lijnrecht tegenover de Sovjet-Unie stonden. Beide kampen richtten in 1949 in hun eigen bezette zone een aparte staat op: de Bondsrepubliek in de westelijke zone en de DDR in de oostelijke zone.

Konrad Adenauer werd de eerste bondskanselier van de Bondsrepubliek Duitsland. Voor Adenauer was de dreiging die van de Sovjet-Unie uitging de belangrijkste reden om als West-Europese staten samen te werken en vriendschappelijke banden met de VS te onderhouden. Daarnaast was de vorming van een verenigd Europa volgens Adenauer de enige manier waarop Duitsland weer een 'normaal' land kon worden. Door afstand te nemen van nationalisme kon Duitsland het vertrouwen van haar buurlanden terugwinnen.

De 'Westbindung', de samenwerking van Duitsland met West-Europese landen, was een belangrijke breuk met het verleden. Voor de Tweede Wereldoorlog was Duitsland veel meer gericht op het oosten. Oost-Pruisen hoorde toen nog bij Duitsland en er woonden grote Duitse minderheden in Oost-Europa. De West-Europese samenwerking betekende bovendien een einde aan de vijandschap met Frankrijk, waarmee Duitsland sinds 1870 drie keer in oorlog was geweest.

In de eerste jaren na de oprichting van de Bondsrepubliek in 1949 had Adenauer niet veel ruimte voor het voeren van een zelfstandige buitenlandse politiek. Deze verantwoordelijkheid lag bij een geallieerde commissie. Adenauer had een goede band met de commissarissen waardoor hij toch zijn stempel op het beleid wist te drukken. Toen de Bondsrepubliek in 1951 een ministerie van Buitenlandse Zaken kreeg vervulde Adenauer tot 1955 deze functie naast zijn kanselierschap. Ook na 1955 hadden Adenauer en zijn opvolgers grote invloed op het buitenlands beleid, mede versterkt door de Richtlijnenkompetenz, een speciale bevoegdheid van de kanselier om in bijzondere gevallen een bindend advies aan de eigen ministers te geven.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/334/deling-van-duitsland>